

V NASI DRŽAVI

Pogajanja združene opozicije z dr. Mačkom razbita. Že mesece romajo po časopisju vesti o sporazumu med srbsko opozicijo z dr. Mačkom. Šefi srbske opozicije so se mudili z že spisanim sporazumom v Zagrebu pri dr. Mačku in so čakali na njegov podpis. Dne 2. oktobra se je vršil v Zagrebu zaključni sestanek delegatov strank združene opozicije in hrvaških političnih skupin pod predsedstvom dr. Mačka. Na tej seji ni prišlo do že dolgo obetanelega sporazuma. Po razbitju pogajanj za sporazum se je odpeljal dr. Maček na svoje posestvo v Kupinac, delegati srbijske opozicije pa nazaj v Belgrad, kjer se bodo znova pogajali med seboj.

V DRUGIH DRŽAVAH

Dva važna dogodka iz zasedanja Društva narodov. Pri tokratnem zasedanju Društva narodov v Ženevi sta omembe vredna dva dogodka. Pisali smo že, da je rdeči Španiji potekel mandat v Svetu Društva narodov in da ni dobila pri glasovanju držav članic Društva narodov predpisane dvetretjinske večine, da si se je trudila na vse kriplje. Mesto rdeče Španije je zasedla Belgija s 47 od 52 glasov. — Posebna 23 članska komisija pri Društvu narodov, ki je že svojčas preiskala kitajsko-japonski spor radi Mandžurije, je nastopila tokrat z odločno obsodbo Japonske. Kitajska se je po svojem zastopniku upravičeno pritožila pri Društvu narodov radi nezashišanega bombardiranja kitajskih nezaščitenih mest od japonskih letal. Sklep omenjene komisije pravi: Vzhodna komisija Društva narodov je raziskala vprašanje letalskih japonskih napadov na nezavarovana kitajska mesta. Komisija obžaluje te napade, pri katerih so zgubili življenje tisoči čisto nedolžnih državljanov in med temi največ žensk ter otrok. Po izjavi komisije ni za zločinsko početje japonskih letal, katero je vzbudilo po vsem svetu največje ogorčenje, nobenega izgovora. Vzhodna komisija najostreje obsoja bombardiranje kitajskih mest, katerega je zagrešilo in ga skoro dnevno nadaljuje japonsko letalstvo. — Dalje razglasa časopisje, da je ameriški državni tajnik za zunanje zadeve C. Hull izjavil, da so Združene ameriške države pripravljene za sodelovanje pri gospodarskih sankcijah ali kazenskih odredbah napram Japonski radi njenega početja na Kitajskem, ako bi jih sklenilo Društvo narodov. Ameriška vlada je sporočila 23 članski komisiji za vzhodne zadeve pri Društvu narodov, da se povsem priključuje zgoraj omenjeni resoluciji proti bombardiranju nezaščitenih mest od japonskih letalcev. To sporočilo je napravilo na japonsko prestolico Tokio mučen in najbrž učinkovit vtis.

Veliko presenečenje pri Društvu narodov. Pri tokratnem zasedanju Društva narodov v Ženevi je bilo na vrsti tudi vprašanje državljanske vojne v Španiji. Društvo narodov je hotelo sprejeti resolucijo, katera bi vsebovala obsodbo onih držav, ki so se vmešale v krvave španske dogodke. Resolucija je bila sprejeta v pododboru, a odklonjena pri zaključnem za-

sedanju v plenumu z glasovi Albanije in Portugalske. Od 48 navzočih zastopnikov Društva narodov je glasovalo za resolucijo 48, 14 se jih je vzdržalo glasovanja, Albanija in Portugalska sta glasovali proti. Izid glasovanja je vse presenetil. Časopisje poudarja, da je Italija s svojim vplivom dosegla, da je resolucija propadla.

Mussolini zopet v Rimu. V našem zadnjem poročilu o bivanju Mussolinija v Nemčiji smo pustili predsednika italijanske vlade še v Berlinu, kjer je bil nadvse veličastno sprejet, ko se je peljal v spremstvu Hitlerja po ulicah nemške prestolice. Po končanih manifestacijah nemškega naroda na ulicah 28. septembra se je zbralo na večer omenjenega dne nad en milijon ljudi, da posluša govora Hitlerja in duceja. Najprej je govoril Hitler, za njim Mussolini. Oba govora je prenašal radio po vsem svetu. Oba govornika sta poudarila skupnost nemškega narodnega socializma in italijanskega fašizma. Gromovite besede Hitlerja in Mussolinija so ob koncu izzvenele v miroljubnost Nemčije ter Italije. Z govori sta nastopila državnik v olimpijskem stadionu. Zaključek sprejemnih prireditev 28. septembra je tvorila v stadionu Mussoliniju na čast prirejena velika parada nemške vojske, mornarice in letalstva. Dne 29. septembra je položil Mussolini v Berlinu na spomenik nemških padlih vojakov venec in si je še enkrat ogledal izurjenost nemškega vojštva pri veliki paradi v Charlottenburgu pri Berlinu. Opoldne je še italijanski ministrski predsednik kosil s Hitlerjem v kancellarski palači, popoldne se je odpeljal s svojim posebnim vlakom v Rim. Pri odhodu duceja je bil celotni Berlin na nogah, ko je spremljal državni kancler Hitler z odličnimi predstavniki države, vojske in stranke Mussolinija na kolodvor, kjer sta se voditelja poslovila s krepkim stiskom rok. Do nemške državne meje sta spremila duceja ministra Hess in Frank z nekaterimi visokimi uradniki. — Rim je pripravil svojemu šefu vlade slovesen sprejem. Italijanska prestolnica in druga mesta so bila 30. septembra vsa v zastavah, trgovine so bile zaprte, delavci so bili proti plačilu prosti. V Rimu so postavili fašisti 20 m visoki stolp z začetnima črkama M(ussolini) in H(itler) v nadaljnji višini 5 m. Obe črki sta bili sestavljene iz električnih žarnic, ki so zvečer žarele. — Kar je doživel Mussolini veličastnega ob dnevih bivanja na nemških tleh, tega bo deležen tudi Hitler na Italijanskem. Dan Hitlerjevega obiska v Italiji še ni določen, a duce ga je že v Berlinu povabil.

Prejšnji finančni minister se zopet vrnil v čehoslovaško vlado. Junija je odstopil čehoslovaški finančni minister dr. Kalfus radi spora z vlado v vprašanju žitnih cen. Mesto finančnega ministra je ostalo nezasedeno in ga je vodil začasno prosvetni minister dr. Franke. Te dni je zopet prevzel mesto finančnega ministra dr. Kalfus.

Francija bi se rada dokopala do protiteža tesne fašistične zveze med Berlinom in Rimom. V dnevih, ko je bila evropska

pozornost obrnjena v Berlin, kjer se je mudil Mussolini, so se vršili še razni drugi politični razgovori. Avstrijski kancler dr. Schuschnigg se je sestal v Badenu pri Dunaju s predsednikom čehoslovaške vlade dr. Hodžo. — Ves teden se je mudil v Pragi podpredsednik francoske vlade Leon Blum. Imel je več razgovorov s čehoslovaškimi politikami. — Predsednik francoske poslanske zbornice Herriot je imel na Dunaju daljše razgovore z avstrijskim kanclerjem. Francija je napela v zadnjem času vse moči, da bi združila Čehoslovaško, Romunijo, Avstrijo, Jugoslavijo in Poljsko v trden srednjeevropski blok, ki bi bil nekak protitež najožji združitvi nemškega in italijanskega fašizma.

Španski rdečkarji se pripravljajo na zimsko vojno. V španski državljanski vojni se ni zgodilo v minulem tednu nič kaj posebno odločilnega. Nacionalisti so na severu zavzeli mesto Riba de Sello, ki tvori ključ do obmorskega mesta Gijon, katero je še zadnje ustavljaajoče se zatočišče rdečih na severu. Poveljnik nacionalističnih čet general Franco je poslal od 250.000 mož broječe severne armade en del na katalonsko fronto, da bi odrezal največje rdeče obmorsko mesto Barcelona od ostale Katalonije in bi preprečil dovoz živil iz Francije. — Osrednja rdeča vlada v Valenciji upa, da se bo s svojo vojsko še držala preko zime. Izdala je dva odloka za zimsko bojevanje. Družine, ki imajo po več članov, smejo imeti za vsako posteljo po eno odejo in dve rjuhi. Ostalo posteljno perilo bo oddano za vojake, da ne bodo tako prezebali v postojankah v zimi, kakor se je to zgodilo lani. Za bodoče je prepovedano pečenje belega kruha in peciva, pač pa se zviša dnevna porcija kruha od 150 na 200 gramov za osebo. Vlada je določila najvišje krušne cene in je najstrožje prepovedala kopičenje živeža in raznih drugih življenjskih potrebščin.

Odlikovanja ob enoletnici Francove vlade. Ob priliki enoletnega obstoja nacionalne vlade v Španiji je odlikoval general Franco italijanskega kralja, Mussolinija in Hitlerja v znak hvaležnosti z najvišjim redom »rdeče strele«.

Zasedanje španskega rdečega parlamenta. Španski rdeči parlament, kateri je bil izvoljen februarja 1936, je zadnje dni zasedal pod predsedstvom ministrskega predsednika Negrina v Valenciji. Sej se je udeleževalo 136 poslancev. Med temi so bili taki iz zmernejših skupin, kateri so se po izbruhu državljanske vojne zatekli v inozemstvo.

Francija bo izgnala španske begunce. Veliko pozornost vse javnosti je vzbudila izjava francoskega notranjega ministra, da bo Francija izgnala blizu 60.000 španskih beguncev, in sicer iz rdečega in nacionalnega Francovega tabora.

Preokrenitev v politiki Turčije. Zadnjič smo poročali, da sta odstopila na Turškem dolgoletni ministrski predsednik Izmet Ineni in zunanji minister Ruždi Aras, ki je krmaril 12 let turško zunanjo politiko. Oba najodličnejša člana vlade sta bila najožja sodelavca predsednika turške republike Ataturka. Novi šef vlade je dosedanji gospodarski minister Jelal Bajar, ki je velik prijatelj Anglije. Predsednik Ataturk se je odločil radi tega za tako važno spremembo vlade, ker sta se odslovljena ministra preveč naslanjala na

sovjetsko Rusijo, čemur se je upiral predsednik države.

Diktator Rusije Stalin kar naprej stroja. Diktator Rusije Stalin se je spravil v zadnjem času s kroglami nad državne uradnike, ki nadzirajo državna žitna skladišča ter nabavljajo živila. Pri nabavljanih in žitnih uradih so odkrili največjo korupcijo ter velike poneverbe. Več krivcev je bilo obsojenih in postreljenih. Žitne obravnave so javne in jim prisostvujejo v velikem številu kmetje, katere so prej gnjavili ter izžemali obtoženi žitni uradniki. — Brezobzirno je nastopil Stalin tudi proti železniškemu osebju na Daljnem vzhodu, kjer znaša dosedanje število ustreljenih železniških uslužbencev 350 oseb.

Ostrejši nastop angleških oblasti v Palestini. Zadnjič smo poročali, da je bil v Nazaretu pri izstopu iz anglikanske cerkve ustreljen angleški komisar pokrajine Galileja. Atentat je bil najbrž delo arabskih nasilnikov ali teroristov. Angleška vlada je sedaj razpustila vrhovni arabski odbor, voditelje je zaprla ter je uvedla časopisno cenzuro. Prepovedana je objava vseh vesti, razen tistih, katere dobijo listi od oblasti.

JAPONSKO-KITAJSKA VOJNA

Japonska nova ofenziva pri Šangaju ponesrečila

Japonci so prešli 1. oktobra pri Lotien, severno od Šangaja, v napad, kateri se je razvil v doslej najbolj krvavo bitko na Kitajskem. Pred ofenzivo so obsuli Japonci kitajske postojanke s topovskimi granatami in z letalskimi bombami. Po temeljiti bombni pripravi so napadli z gostimi pehotnimi oddelki z namenom, da bi obkolili Liuhang, kjer je zbrano jedro kitajske armade na tej fronti. Ako bi jim bil uspel ta napad, bi bil Šangaj ob glavno obrambo in bi koj padel Japoncem v roke. Kitajci pa so junaško vzdržali napad in so se morali Japonci po hudih zgubah umakniti. Kitajske čete so iztrgale Japoncem pred severnim šangajskim kolodvorom pred par dnevi zgubljene postojanke in so potisnile Japonce v tem odseku daleč nazaj. Japonci sami priznavajo, da so imeli pri ponesrečeni ofenzivi 1. oktobra 1893 mrtvih in 5673 ranjenih. Kitajci, ki so se samo branili, pa 20.000 mrtvih in 35.000 ranjencev. Najbrž bo nasprotno res, ker vsikdar več zgubi napadalec nego branitelj.

Japonci v prodiranju na severu

Japonska severna armada je prodrla do Futunga, ki leži 60 milj južno od sedanje fronte, in grozi tamkaj se nahajajočim kitajskim oddelkom napad v bok. Med železnicama Peking—Hankov in Tiencin—Nanking so Japonci že pri trdnjavi Tungvan, katera je že najbrž njihova. Tungvan je 80 km oddaljen od pokrajine Šantung, katero bodo skoraj gotovo Japonci zasedli. Omenjena provinca se še ni odločila, ali bo šla z Japonci, ali pa se bo spustila z njimi v boj.

Krasne ilustrirane pošne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

ZAKAJ

kupuje ljudstvo iz cele Jugoslavije v Trgovskem domu

STERMECKI, Celje

1. Ker ima samo dobro blago!
2. Ker ima zelo nizke cene!
3. Ker ima velikansko izbiro!
4. Ker ima vedno sveže in novo blago!

ZAKAJ ima Trgovski dom Stermecki samo dobro blago?

Ker je za nakup blaga določeno posebno osebje pod vodstvom šefa, katero pregleda kolekcije vsakega tovarnarja in strokovno preizkusi vsako blago, predno se kupi.

ZAKAJ ima Trgovski dom Stermecki zelo nizke cene?

Trgovski dom Stermecki ima 4 oddelke ali 4 trgovine, t. j. trgovino na drobno v pritličju, poštno razpisljalnico v I. nadstropju, trgovino na debelo v II. in III. nadstropju in tovarnske perila in konfekcije v IV. nadstropju. Za vse to skupno podjetje se rabi ogromno blaga in če se kupi to blago v takšni množini, se tudi dosežejo nizke cene in samó ta lahko prodaja po nizkih cenah, kateri tudi kupi po nizkih cenah.

ZAKAJ ima Trgovski dom Stermecki velikansko izbiro?

Velika izbira blaga je samo tam možna, kjer je tudi velika poraba blaga in da je v Trgovskem domu Stermecki res velika poraba na blagu, je razvidno že iz zgoraj omenjenega, t. j. da ima 3 vrste trgovine in zraven pa še tovarno perila in oblak.

ZAKAJ je vedno sveže in novo blago?

Zopet samo zato, ker je velika poraba in velika poraba je tam, kjer je veliko odjemalcev. In zakaj je veliko odjemalcev? Ker ima Trgovski dom samo dobro blago, zelo nizke cene, velikansko izbiro in vedno sveže in novo blago.

KONČNO

je še omeniti, da je Trgovski dom Stermecki bil primoran letos valed vedno večjega prometa kupiti sosedno hišo in ker je bila stara in neprimerna za današnje čase, isto do lal porušil in na istem mestu sezidal moderno, štirinadstropno železobetonsko trgovsko hišo. Tvrdiska zapolnjuje stalno 130 ljudi, sezonsko pa čez dvesto.

Kdor še ni odjemalec, naj piše po brezplačni moderni ilustrirani cenik, da se o vsem osebno prepriča.

Naslov:

Stermecki

Celje
22

Dvajsetletnica smrti Dr. Jan. Ev. Kreka.

V 5. Mojzesovi knjigi v zadnjem (34. poglavju) se pripoveduje, kako je šel Mojzes, voditelj izraelskega ljudstva, na božje povelje na goro Nebo nasproti Jerihi. In Gospod mu je pokazal obljubljeno deželo, rekoč: »Tvojemu narodu jo bom dal. Videl si jo s svojimi očmi, pojdeš pa ne vanjo.« In Mojzes, služabnik Gospodov, je tam umrl.

Pred dvajsetimi leti je umrl dr. Janez Evangelist Krek, voditelj slovenskega naroda. Popeljati je hotel svoje ljudstvo iz politične sužnosti k vstajenju in osvobojenju. Skozi puščave in težave ga je vodila pot. In ko je prišel že skoro do konca osvobodilne poti, ko so se že pokazale na obzorju zarje jugoslovanskega osvobojenja in zedinjenja, so otemnele njegove telesne oči, in njegovo od bojev, naporov in boleznih strto telo se je zrušilo v hladen objem smrti.

Čez dva dni — 8. oktobra — preteče 20 let, odkar je ta hudi udarec zadel slovenski narod. Mnogo prerano je prišel ta udarec. Saj bi bil dr. Krek sedaj star 72 let, pa ga je božja poslanka pokosila v 52. letu življenja. Njegova smrt je zasekala tako široko vrzel v organizmu našega naroda, da jo je komaj zamašilo večje število mož, sposobnih in delavnih, in to za silo. Je sicer res, da je vsak človek nadomestljiv. Toda v resnici veliki možje ostanejo v nekaterih ozirih le nenadomestljivi.

Velik je bil pokojni Krek po svojem duhu. Svojo luč je črpal ta duh iz vrela luči in svetlobe, iz neusahljivega vrela božje resnice. Zato je bil žarišče svetlobe, ki je lila iz tega svetlega in močnega duha med naše ljudstvo in vse njegove plasti. V vse panoge življenja je prodiral ta bleščeči duh, vse stvari je hotel razsvetljevati, vsem vprašanjem priti do dna. Tako univerzalni, vse-obsežni duhovi so med posameznimi narodi izjeme, so darovi, poklonjeni dotičnemu narodu od božje previdnosti.

Velik je bil Krek po svojem srcu, po svoji ljubezni. Tudi ta je bila vse-obsežna. Oklenila se je slovenskega kmeta, ki je stokal v sponah oderuštva, oklenila se je delavca, ki je bil brezpraven suženj v tujih rokah se nahajajočega kapitala. Oklenila se je obrtnika, ki se je težko bori za svoj gospodarski obstoj. Ni ga bilo sloja in stanu v našem ljudstvu, pred katerim bi se bilo zaprlo Krekovo srce. To srce je bilo najbolj vseslovensko, enako pravično in enako skrbeče za Kranjce, za Štajerce, Korošce, Goričane, Tržačane, pa tudi za Hrvate, zlasti za one v Istri in Dalmaciji. Iz slovenstva je vzrastla njegova ljubezen v jugoslovanstvo. Kakor so tokovi naših rek obrnjeni proti jugu, tako je tudi njegova hrepeneča ljubezen plula med naše brate na jug.

Velik je bil Krek po svoji požrtvovalnosti. Sebičnosti ni poznal, tuje mu je bilo